

— Мені страшенно жаль з вами розставатися, але зрозумійте, що так різко критикувати керівництво тресту теж не можна...

— Ура! Ледаренко повернувся з відпочинку, тепер і я оздоровлюсь!

Телеграфне агентство ПЕРЦЯ

НЕЗВИЧАЙНЕ ЯВИЩЕ

Наш донецький кореспондент передає з Курахівської центрально-збагачувальної фабрики:

Як стверджують документальні дані, тут на території підприємства спостерігається незвичайне природне явище — посилене земне тяжіння. Речі вагають набагато більше своєї справжньої ваги. Так, вагон вугілля, який було звідси відправлено на Каланчацький міжрайсклад, важив тут на 5 тонн більше, ніж на станції Каланчан. Незвичайне явище дуже збагачує збагачувальну фабрику: за неіснуючі тонни клієнт платить.

ЧУДО-КРИНИЦЯ

КИРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСТЬ. (Близнавка). Найглибшу в світі криницю копає в селі Таужні Гайворонського

району Любашівський побутовий комбінат. Досить сказати, що комбінат розпочав цю роботу 13 вересня 1968 року і ще не закінчив. Замовник — місцевий житель В. П. Кобець — сподівається, що принаймні його онуки зможуть побачити чудо-криницю закінченою. А може, навіть і дістати з неї води.

ІСТОРИЧНИЙ ЗАПИС

ШОСТКА СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ. (Кор. ТАП). Довгий час нікому з місцевих жителів не вдалося навіть побачити книгу скарг магазину № 10 Шосткинського змішторгу. І тільки недавно, завдяки втручання працівника міліції, кільком сміливцям усе ж вдалося одержати злополучну книгу. Незважаючи на те, що старший продавець Є. В. Смирнова пустила в хід усі звичні засоби — лайку, прокльони, погрози і навіть нігті, — подрапані відвідувачі заволоділи книгою скарг і зробили у ній перший запис.

СМІЛИВЕ РІШЕННЯ

Як передає наш ворошиловградський кореспондент з Кременського району, один житель села Олександрівки прийняв сміливе рішення. Він заявив, що збирається перейти по містку через річку Красну. Працівники Кабанської сільради ахнули: вони до того аварійного містка й наблизитися боються.

НАЙДЕШЕВШЕ ДОБРИВО

Наш житомирський кореспондент передає з Ємільчинського району: Новий напроход дешевий і ефективний вид добрива знайдено в долині річки Уж. Це — води самої річки, в яку стікають відходи з свиноферми радгоспу «Дуга». Як твердять керівники радгоспу, запаси цього добрива практично невичерпні, бо споруджувати спеціальні збірники на фермі вони не збираються.

ПОБУТОВИЙ

КРОСВОРД

Сто разів доведено, тисячу разів перевірено на практиці: найгірше для людини — це бездіяльність. Спробуйте примусити людину нічого не робити — і ви побачите, як вона, бідолашна, почне буквально в'янути на очах.

Є, наприклад, у мене один знайомий. Так він чверть свого життя витратив, аби довести, що його сусіда — негідник. І довів-таки. Відселили сусіда. Знайомий торжествував. Півроку святкував перемогу. А потім так занудьгував, що аж захворів. Найдефіцитніші ліки не допомагали.

Що не кажіть, а бездіяльність — річ страшна. Прокидається людина вранці і з жахом думає, чим би це його зайняти. Куди ж це його подіти вільні години? Так і не вирішивши, починає передчасно старіти.

Не можна сказати, щоб нічого не робилося для тих, хто нудьгує. Це для них випускаються самовчителі гри на арфі, для них друкуються кросворди й шахові задачі. До їхніх послуг і детективи з продовженням...

Проте існує організація, де вирішують проблему дозвілля людини не по-дилетантському. Тут усе спрямоване на те, щоб саме поняття «нудьга» стало незбагненним, як древній ієрогліф. Організація ця має досить буденну назву — Ворошиловградське обласне управління побутового обслуговування.

Уявіть собі: в якомусь селищі, ну, скажімо, в селищі Брянка, уранці прокинулася людина. Її не мучать роздуми на тему, чим би його зайняти. Вона твердо знає, що треба або знову чекати, або знову їхати. Вже два роки, як зіпсувався холодильник. І в Комунарському побутовому комбінаті пообіцяли: «В четвер приїдемо». У який саме четвер, не сказали. Тому кожного четверга клієнт чекає цілий день. А кожної п'ятниці їде до Комунарська.

Десь півроку тому в майстерні висловили припущення:

— А мо, термостат зіпсувався?

— Можливо, — погоджувався на все клієнт.

— То зніміть термостат і привезіть — подивимось, — запропонували йому.

День згаяв клієнт, поки такі навчився відгвинчувати термостат од холодильника. А наступного тижня привіз у майстерню цю деталь.

— Ні, термостат у порядку, — сказали фахівці. — Може, агрегат вийшов з ладу?

Два дні згаяв клієнт, поки навчився агрегат відгвинчувати.

— Агрегат — як новенький, — знову розчарували його.

Повіз він агрегат додому разом із черговим запевненням:

— У наступний четвер будемо. А не встигнемо в четвер — то в п'ятницю обов'язково!..

А ось жителям м. Артемівська майстри з Комунарського побутокмбінату пропонують чекати їх цілий тиждень. І чекають володарі зіпсованих холодильників по шість і по вісім місяців, чекають, забувши про шахові задачі і детективи з продовженням.

Турботою про раціональне використання дозвілля охоплені не тільки володарі холодильників. Досить, щоб у жителя, скажімо, села Оріхівки зіпсувався телевізор, і його вільний час перетворюється на години впертого чекання. Раз на місяць він дозволяє собі здійснити кількагодинну прогулянку в Старобільське телеательє, щоб запитати, чи, бува, не забули про нього.

І знову чекає (ось уже півроку), боячись бодай на хвилину покинути хату, щоб не прогавити майстра.

А у Біловодському телеательє вирішили трохи врізноманітнити дозвілля клієнтів. Нерухомо чекати — невесело. Ось чому — після численних обіцянок відвідати жителів радгоспу «Новоспасівський» удома — майстри врешті-решт ошасливають їх:

— Привозьте ваш телевізор!

Привозити доводиться двічі, а то й тричі: бо нема запчастин або майстер вихідний.

Примушують активно рухатися клієнтів і в Першотравневому комбінаті побутового обслуговування. Варто один раз здати до ремонту свого годинника, щоб зробилося постійним відвідувачем цього закладу. Годинник то раптом почне поспішати, як клієнт на побачення з майстром, то уповільнює хід, як майстер, коли чує слова «гарантійний ремонт».

У Свердловському міськпобуткомбінаті при слові «гарантійний» майстри, посилаючись на невідкладні справи, взагалі зникають, залишаючи бідного відвідувача сам на сам із зіпсованою радіолою. Тільки щедрість клієнта примушує майстра пожаліти відвідувача.

Не дозволяє байдкувати своїм клієнтам і Ворошиловградська фабрика хімчистки. Її представники, відвідуючи села й селища, беруть у жителів речі та гроші за майбутню доставку вичищених речей додому. Наївні клієнти по кілька місяців чекають, поглядаючи на дорогу: чи не їде, бува, машина з їхніми костюмами і пальтами. Тоді самі сідають в автобус і відправляються на розшуки.

Кожний побутовий заклад має свій, оригінальний спосіб розправлятися з вільним, а також і робочим часом клієнта. От, скажімо, Лутугинський побутокмбінат відмовляється заряджати газові балони жителям

селища Біле. Жителі доводять, що комбінат мусить заряджати, а з комбінату відповідають:

— Мусимо, але не всім.

— Але ж наше селище входить до Лутугинського району, — підкріплюють жителі свій довід.

— А у нас цього не записано, — відмахуються майстри.

Ось уже кілька років триває цей двобій. Хоч жителі селища і сидять без газу, та головне — не без діла.

А от Ровеньківська швейна фабрика, виготовляючи костюми на індивідуальне замовлення, шиє так, що клієнт по три рази залишає костюм на переробку...

Як бачите, вільний час клієнта, так би мовити, організовано. Йому не до шахових задач і, тим більше, не до кросвордів!

І все ж таки один кросворд клієнт будь-що намагається розв'язати: коли до нього, жителя села чи селища, нарешті дійде так званий побутовий сервіс? Враховуючи, що в області його обслуговування займаються лише 35 автомастерень, чекати ще довго. Але, якщо взяти до уваги запевнення начальника обласного управління побутового обслуговування В. Д. Коленка, що кожний районний побутокмбінат дуже поспішає на побачення з сільським клієнтом, — хочеться заспівати від радісних перспектив. Тільки деякі факти, на жаль, не лягають у пісню. Хоча б такий.

Рівно сто разів поспішали в Крем'янському райпобуткомбінаті на побачення з сільським клієнтом. Поспішали так, що навіть у звіт цифру «сто» записали. Тільки жодного разу так і не зустрілися з ним.

Ю. ПРОКОПЕНКО,
спец. кор. Перця.

Ворошиловградська область.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

— То наші шефи з міського будівельного тресту приїхали картоплю копати.

СТЕРЕЖИСЬ, ВОДЯНИЙ СВІТЕ

«Чудовий Дніпро у тиху погоду...» Хто не пам'ятає натхненного гоголівського гімну древньому Славутичу? Тож у нашій розповіді немає потреби описувати дніпрову красу, — є тільки потреба зробити географічну прив'язку. Отже...

Дніпро біля Запоріжжя. У тихій задумі котяться хвилі, омиваючи на своєму шляху великі й малі кам'яні острови. А в таємничій глибині навесні справляють весілля риби — нерестяться, дають початок новому життю...

Зоряними ночами на риб'ячі весілля поспішають сухопутні гості. У затоки, притоки, верхів'я Кавовського моря.

...Мов нічний птах, летить чорною гладінню річки «дюралка» з підвісним мотором. У тих, що сидять у човні, гострий слух і зір не гірший, як у сови. Не з порожніми руками спішать вони на свято природи. У заповідних місцях мовчки, спритно сиплять у воду сітки...

А на світанку — не милуються сходом сонця, не прислухаються до голосу птахів. Прислухаючись тільки, чи не стугонить катер

рибінспекції, пожадливо вибирають з сіток здобич.

Так, це — браконьєри. До того ж «професіонали».

І на цьому варто наголосити, бо забороненого плоду іноді хочуть спробувати дилетанти. От як, скажімо, старший інженер-технолог заводу «Комунар» В. Дегтярьов.

Одного чудового дня інженерові заманулося свіжої рибки. З ікрою. І саме у той період, коли її ловити не можна. Довго борючись інженер з власними сумнівами і ваганнями. І врешті подолав їх. А подолавши, рушив у човнику на голубе плесо. Ще й хватку з собою прихопив. І не думав, не гадав, сердешний, що перспективна прогулянка закінчиться зустріччю з водною міліцією. Що то значить початківцеві: не встиг і рибки зловити, як потрапив у протокол.

А от робітника того ж заводу А. Киричка початківцем вже не назвеш. Знавець і невтомний дослідник підводного світу, він, орудуючи звичайним «павуком», досяг високої продуктивності лову. Не кожен впливає за один

раз сто десять лящів і дві щуки. А Киричок впіймав. У протоці Мірошник. І зловив би ще більше, та не було куди складати рибу. Така досада — лише чотири мішки узяв з дому...

Цікава все-таки річ — людські смаки. Які вони різні! Той же Киричок понад усе любить лящів. А шоферам заводу «Перетворювач» В. Мартинюку та М. Лавренцю на лящів чхати. Профіль компаньйонів — тараня. Істинно чоловіча риба. В'ялена, з пивом — справжня смакота. І треба віддати водіям належне — вони чудово оволоділи суміжною спеціальністю. Сто сімдесят тарань упіймали волоком за одну ніч.

У заборонений для риболовлі період дуже кепсько почувають себе деякі члени рибартілей. Воно й справді — поспробуй загоряти на березі, коли риба гуляє під самим носом. Хто витримає таке нервове напруження?

Члени артілі «Шлях рибалки» П. Циганков, М. Солон, В. Чуканов та М. Прочан не могли витримати. І тому подалися опівночі з 50-метровою сіткою на річку Конку.

«Юшки схотілося!» — пояснили вони інспекторам, які, недоречно з'явившись, поцікавились, чим добродії займаються.

«Тільки на юшку!» — цією безневинною формулою прикривається, як щитом, більшість браконьєрів. І ловлять «на юшку» найрізноманітнішими забороненими снастями: переметами, сітними «кружками», «прапорцями», «ложками» і гаками. Останнє знаряддя — яскравий виплід злочинної фантазії. За дією і наслідками.

Біля острова Хортиці часто побачиш на воді підлітків, які, зручно вмовившись на автомобільних камерах, раз у раз підсмикують з води капронову нитку. Підростаюче покоління не просто собі бавиться. Виявляється, на кінці нитки — бабітове грузило. З одним чи двома здоровенними гаками. Ними ловлять крупних судаків: одного впіймають — кільком при цьому роздеруть бік або череву. І риба ця вже приречена.

Неповнолітніми керують з берега дорослі громадяни. Вони ж несуть службу оповіщення. Як тільки з'явиться човен рибінспекції, риболови тікають на сушу.

Лише за п'ять місяців цього року Запорізька інспекція рибохорони та водна міліція затримали 496 порушників правил рибальства. Різних за стажем і кваліфікацією. Бо якщо у найелементарнішому випадку порушник — це просто любитель, який через необізнаність із правилами ловить на більшу, ніж дозволено, кількість гачків, то зовсім інакше виглядають цілеспрямовані дії деяких рибартілей.

Коли під час ходу риби на нерест рибалки не залишають третини проходу вільною, а повністю перекривають його сітками, то це робиться не через недосвідченість.

Коли влітку виловлюють цінні породи риб непромислового розміру, то це робиться не випадково.

Тягни, скільки зможеш! Тягни сьогодні, а там хоч потоп! — така теоретична основа будь-якого браконьєрства.

Якщо браконьєр з рушницею вбиває красеня-лося чи граціозну козулю, — яку бурхливу реакцію, який гнів викликає цей злочин у всіх, хто шанує і любить природу!

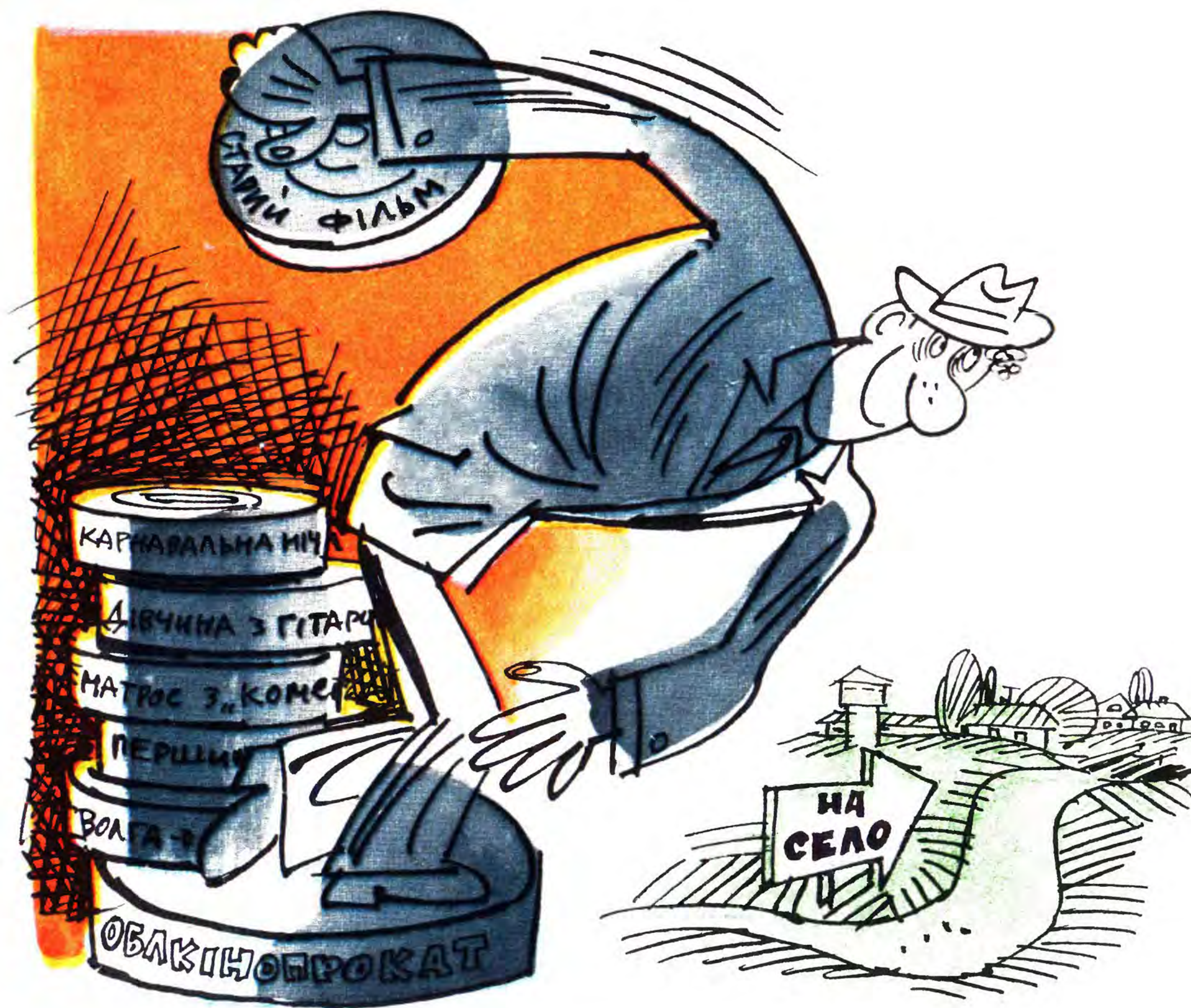
Але ж браконьєр, який знищить бодай одного ікраного судака («вагітного» іноді на 1 000 000 ікринок!), — так само неоправданно шкодить природі.

Цю прописну істину запорізька рибінспекція невтомно нагадує, вміло поєднуючи роз'яснювальну роботу з штрафами. Що ж до кримінальної відповідальності порушників, то в цьому питанні — цілковита ясність: браконьєри її не бояться.

Торік з 1145 справ на порушників правил рибальства слідчими органами розглянуто тільки 22 справи, а в суд передано ще менше — 14 справ. Отже, ймовірність кримінального фіналу для браконьєра практично дорівнює нулю. А раз так...

Темними ночами мчать по Дніпру човни. У човнах — зігнуті, нерухомі постаті. Хижа вдивляються вони у пільму. Стережись, водяне царство!

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

Дискобол з кінопрокату.

Л. ШИЯН.

— Тепер переконалися, що ми не порожняком ганяємо машину?..

СУСІДОНЬКИ

ГУМОРЕСКА

Гася й Марися — сусідки. Варто Марисі прочинити двері, а Гасі стати на своєму порозі, як вони можуть отак і поцілуватися. І двері їхні, з благословіння будівельників, дивляться одні на одних ввечері і вдень.

Біля кожних дверей, як годиться у порядних господинь, два килимки, два совочки й по вінику.

Щоранку виходять сусідки в коридор. То з килимком, то з простиралом або скатертиною. Чи й просто з ганчіркою.

Тріпне Марися, а порох, замість униз летіти, врзнібіч розлітається. Тоді швиденько зникає Марися у своїй кімнаті. А в коридорі з'являється Гася.

— Гму! Натрясла! — хапає Гася віник і махає ним, як барабанщик бухалом на весіллі. Сміття стовпом пре до Марисиних дверей.

Відчиняє сусідка двері — за туманом нічого не видно. Проте біля свого хідника розгледіла — чорніє щось. Це шмат болота, того самого, що навесні хапається за кожен живу ногу.

— Хм! Підмела! — цвиркає Марися словами і, як спортсмен пневматичною кулькою, цілить оком у сусідчині двері. — Стривай! Я тебе навчу! — Тієї ж хвили шматок болота опинився під порогом Гасі, а Марися зникла, наче туман на сонці.

Обіззався ключик у Гасиних дверях. На порозі — газдиня. З простиралом. Хотіла витріпати, але уздріла знайомий кавальчик болота. Прикинувши відстань, зрозуміла: на її бік переметений. І застрочила, як із кулемета:

— Під мій поріг мела? Ну, стривай, патлата хвесько! Я тебе навчу санітарію тримати! — І схопила віник.

У цю мить клацнули двері в Марисі, і в її руках теж опинився віник. Шматок

грязюки блискавкою мотається від одних дверей до інших. Врешті-решт він розпадається дрібним пилом і летить у безвість. А Марися стомлено витирає розпашіле обличчя і зорить на ручний годинник. Стрілка підказує, що пора на роботу. Гася це розуміє і вигукує:

— Моя взяла!

— А це ще побачимо! — обіцяє Марися. І після роботи прямо з заводу, наче на реактивному двигуні, мчить аж на двадцять вулицю.

Відсапнула у хаті в Горпини:

— Чулам, у тебе кицька окотилася. Дай малоого...

Верталася Марися до своєї фортеці, наче той полководець, що привів на змученого ворога незліченне військо. Поки сусідки не було дома, діяла. Незабаром руденьке звірятко, нахлебтавшись молока і закусивши ковбаскою, стало подібне на кльоц.

— А тепер марш у коридор! — скомандувала Марися.

Завбачливо забравши свій килимок з-під порога, вона причинила двері і зайняла спостережний пункт біля замкової щілини.

Як вернулася Гася з роботи, побачила: підхід до її квартири щільно замінувало руденьке котя, що злякано скоцюрбилося в кутку.

— Умгу. Значить, так... — І вже до чоловіка, що плівся за нею:

— Миколо! Вертай назад! Лети у Львів, Київ, Москву, куди хочеш, а без тхора до дому не потикайся!

...Я звела руки до неба. Дай, боже, здоров'я будівельникам за вузькі коридори! Бо що було б, якби у них міг вміститися слон?!

Ірина КУДРЕВИЧ.

м. Ходорів
на Львівщині.

ГОРЕ-ТУРИСТИ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

ЗЛАМАЛИСЯ ЗУБИ

— Ти знаєш, Михайле, у мене нещастя — зламались два зуби і упали прямо за комір, — каже один.
— Та як же вони з рота й прямо за комір? — здивувався Михайло.
— Так не з рота, а з гребінця.

Повідомив І. ЄФИМЕНКО
з м. Семипалатинська.

ПРО СКУПОГО ХАЗЯЇНА І ХИТРОГО НАЙМИТА

Якось один хазяїн послав наймита у ліс по дрова. На дорогу дав торбу з харчами. Зазирнув наймит туди, а там на дні — маленький сухарин.

— Що ж ви мені так мало дали на обід? — ображено запитав наймит.
— Як розмочиш у річці, то й не з'їси, — буркнув господар.

Наймит вирубував у лісі сухий дрючок, поклав біля себе та й ліг спати. Через кілька годин приїхав до лісу господар. Побачив, що наймит спить, і страшенно розлютувався:

— Ти чого, лайданку, не нарубував дров? Наймит подав сухий дрючок хазяїнові й сказав:

— Як розмочите, то й на віз не влізе.

Повідомив М. І. САВЧУК
з м. Орджонікідзе Дніпропетровської області.

ВОЛИ З'ІВ

Колись селянин продавав на базарі воли. Дали йому за них сто карбованців одним папірцем. Поклав він його поміж млинцями. Ходив-ходив базаром та й сів підобідати. Вийняв млинці, почав їсти. Доїдає, дивиться, — аж в руках лишився тільки шматок сторублівки. Він як закричить на весь базар:

— Люди добрі! Рятуйте! Я воли з'їв!

Повідомив В. В. ОРИЩЕНКО
з с. Сарковичів Коростенського району Житомирської області.

ПРОПАЛИ ТЕЛЯТА

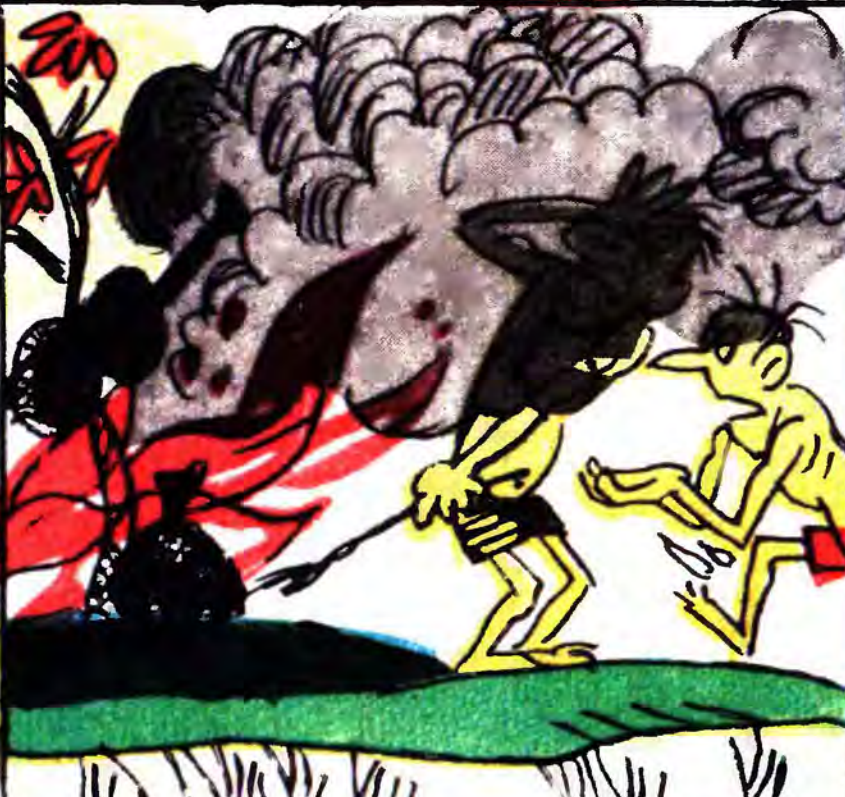
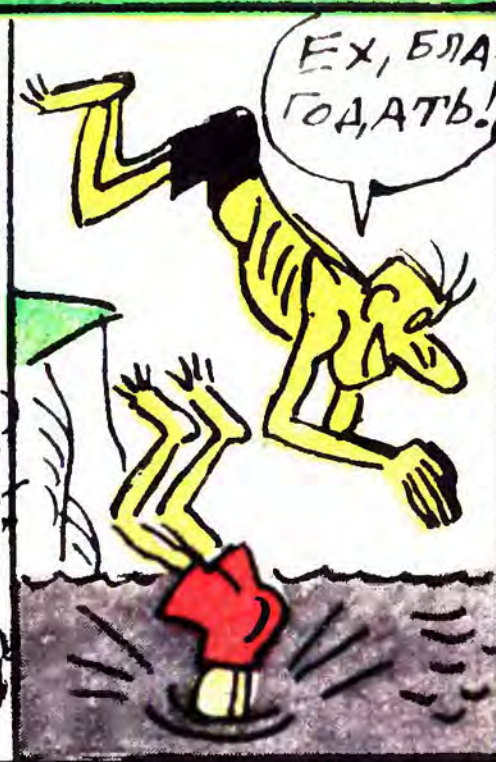
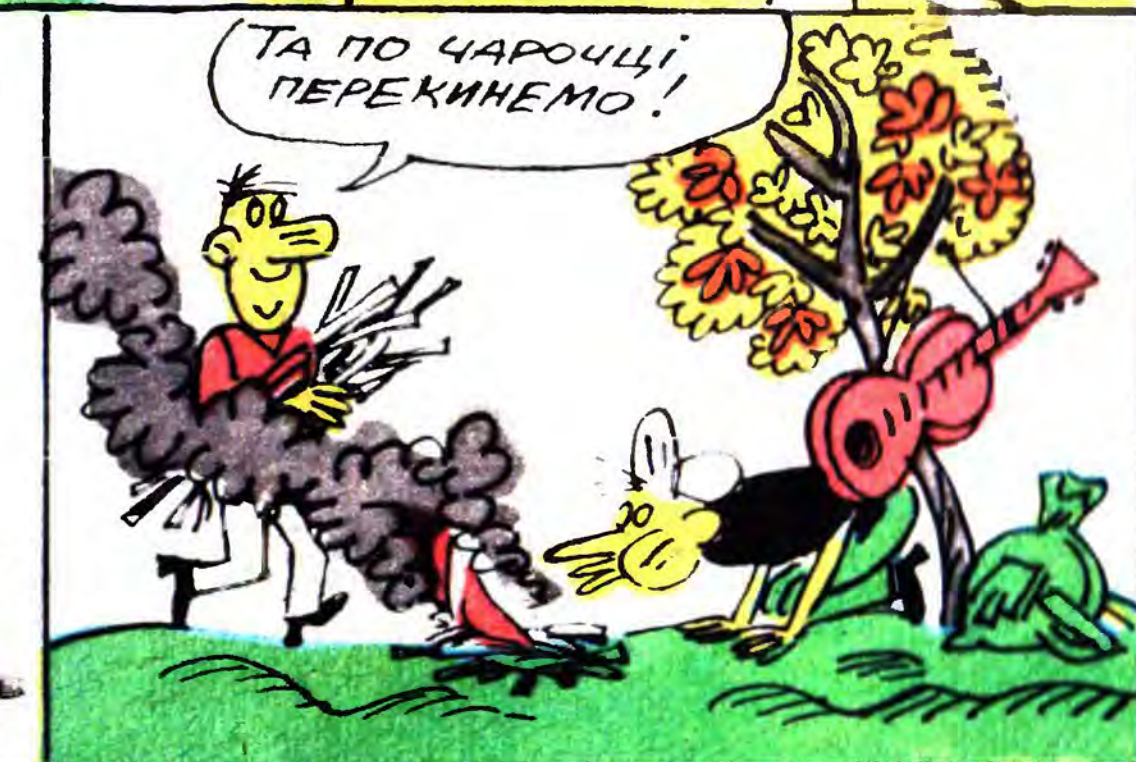
В однієї жінки пропали телята. Пішла вона їх шукати. Зустрічає сусідку й схвильовано питає:

— Сусідонько моя, чи не телячили ви наших видячок?

А сусідка теж розхвилювалася:

— Ой, телячила, телячила, під нашою нічною хаткували, а татко як засокирили махою, то вони задерли лози та побігли в хвіст...

Повідомив Н. ДАВИДОВИЧ
з с. Валядинки Каменського району Молдавської РСР.

КОЛИ МУЗИ МОВЧАТЬ

ТАЛАНТИ І ШАНУВАЛЬНИКИ

Ой, зелена Буковина!
Ой, та й співуча!
Гей, та й музично-хореографічна!

Завітайте до першої-ліпшої буковинської господині — і надібаєте як не співака, то цимбаліста, як не скрипаля, то танцюриста. З діда-прадіда мистецтво тут у пошани. І коли ви дивитесь та слухаєте по республіканському телебаченню, скажімо, виступ чотириголосого хору Щепинецького сільського Будинку культури — то знайте: диригує тим хором 18-літня Оля Івасюк, яка заступила місце тата свого, директора Будинку культури Ореста Миколайовича Івасюка, який одержав диригентську паличку з рук свого тата, який... І так далі.

А Будинки культури у Щепинцях нині має такі габарити, що в ньому не те що самодіяльний хор — Київський театр опери та балету в повному складі сміливо виступати може! А голова місцевого колгоспу Герой Соціалістичної Праці Захарій Дмитрович Глуханюк вже мізкує над тим, щоб і в сусідньому селі Лужанах такий самий палац воздвигнути... Бо висока культура, — каже він, — то запорука нових вершин і у виробництві. Дай людям відпочити весело та цікаво, духовні обрії їх розшир — то вони й на ланах і на фермах чудеса трудової наснаги покажуть!

І Глуханюк не самотній у тому своєму переконанні. Он і в селі Подвірному Новоселицького району — теж Будинки культури такий вимурували, що й багатьом міським умитися. І голова колгоспу ім. Суворова Григорій Дмитрович Прохоренко для своїх самодіяльних артистів та артисток геть нічого не шкодує, на колгоспний кошт театральні костюми їм справляє, платних консультантів аж із Чернівців їм привозить. А як одного разу випадково не потрапили вони на обласний огляд, то він сам приїмав у Чернівці — і чимдуж до голови журі:

— А чи вам жалко, — каже, — як і наші хлопці кілька хвилин в тому огляді займуть?

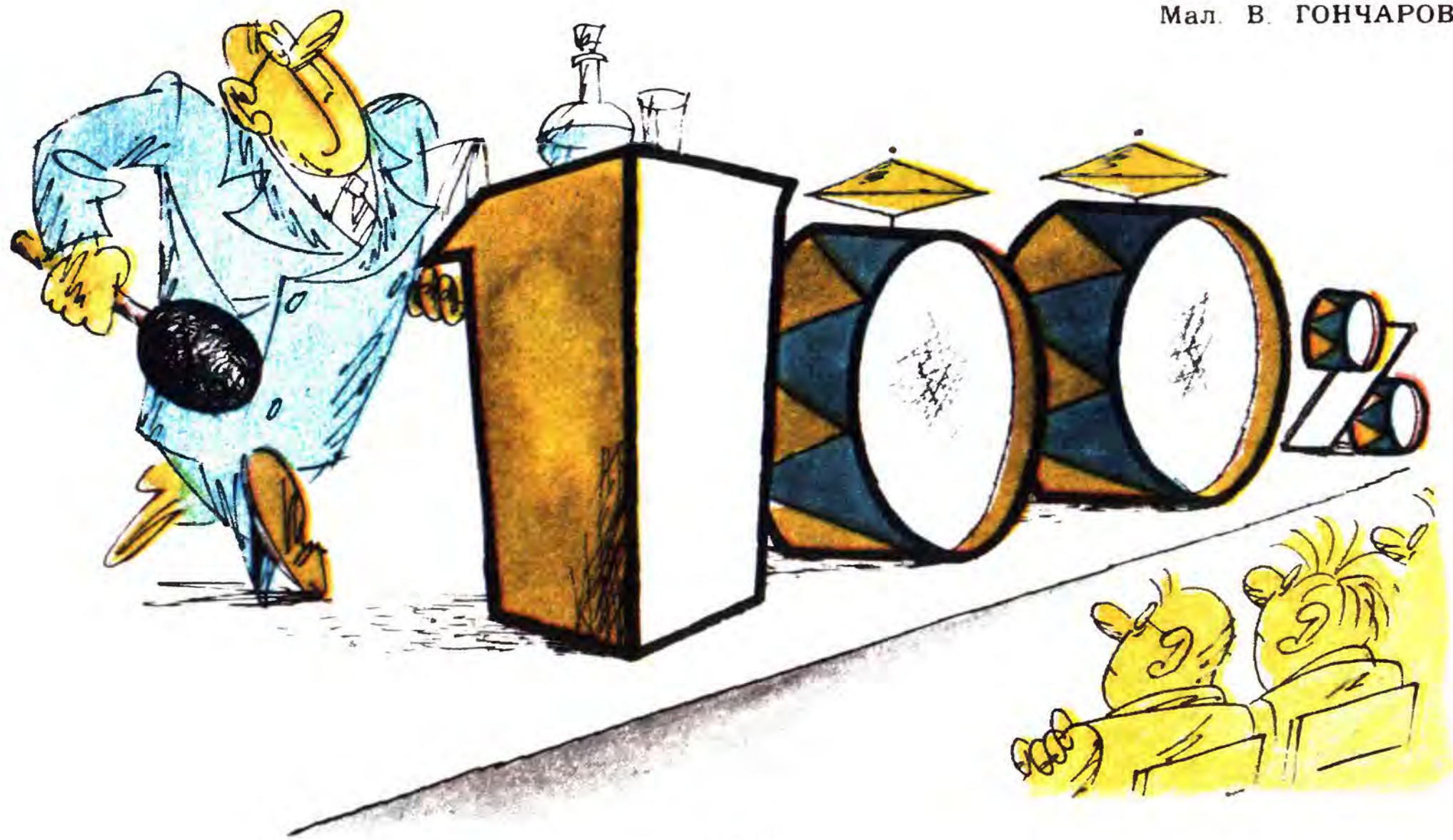
Вговорив. Зайняли подвірнянські хлопці кілька хвилин у огляді, а зараз — і почесне третє місце. Отакий-то, бач, голова!

НЕРЕНТАБЕЛЬНІ МУЗИ

...І на фоні всього цього поспільного буння й цвітіння на ниві культурній стоїть собі одна старенька-старенька хатка... Стіни її похилилися, підлога покривилася, дах продірився, а стеля так провисла, що добрий хазяїн, чай, і худобини туди б не загнав. Словом, хатка — найгірша з усіх у селі, ніхто у ній добровільно, мабуть, не згодився б жити. Та в ній вже давно ніхто й не живе, в ній тепер міститься... годинівський сільський клуб. Є таке село у Глибоцькому районі — Годинівка. І є в тому селі колгосп «Дружба народів», де був сім років тому головою Іван Васильович Рацу. Так оцей голова сказав одного разу:

— Негоже нам перед всією областю страмитися! Негоже нам муз під загрозою обвалу тримати!

І заходився новий Будинки культури споруджувати — за проектом не згірший, ніж в отих-таки Щепинцях, а чи Подвірному. І, звісно, спорудив би, коли б не перевели його головою до іншого колгоспу, а в «Дружбу народів» не прийшов керувати Григорій Васильович Єренєєв.

Звіт.

У Григорія Васильовича погляди на культуру виявилися більш тверезими:

— І без танців урожай буде! Рентабельності од них — як із kota сала! — вигукнув він та й наказав розібрати стіни й колони недобудованого вогнища культури. Розібрали і кинули в тваринництво.

Як відповіла рогата худобина на цю гарячу турботу про неї — точно не знаємо. Знаємо тільки, що блискучих надоїв від неї голова не добився. Рекордних врожаїв на опікуваних нивах — теж. За що й був без особливих почесей виряджений з годинівської артілі. А «нерентабельні» музи залишилися. І в Годинівці — у все тій же прабабусиній хатці, і в сусідньому селі Луковиці — у ще гіршій, ще аварійнішій халабуді... Правда, голова Глибоцького райвиконкому М. М. Сивак якось урочисто запевнив місцеву пресу, що в Луковицях уже повним ходом йде будівництво нового клубу на сто місць. На запланованій території навіть півметрової глибини траншею були прокопали... Завертають тепер до тієї території задумливі корови і, по-філософському стріпуючи вухами, обсмикують розкішний бур'янець понад траншеєю.

ДИВНІ ПРЕТЕНЗІЇ

Старожили села Вашківців Сокирянського району довго й напружено пригадували прізвище директора місцевого Будинку культури. І після виснажливих колективних зусиль нарешті безпорадно ударили об пол:

— Ні! Не згадаємо! Клята пам'ять підводити стала!

Ця незвичайна обставина вельми заінтригувала мене. Що ж воно, думаю, за таке хитромудре прізвище у того директора, що його ніхто не пам'ятає?

І тільки згодом я зрозумів, яке нелегке завдання був поставив перед вашківцями старожилами. Справді-бо: за останнє десятиліття тут змінилося одинадцять директорів Будинку культури! Останній, два-

надцятий, наклав звідси п'ятами ще на початку нинішнього року.

І голова місцевого колгоспу «Дружба» т. Томік, і секретар партійної організації т. Аузяк таким становищем страшенно незадоволені. Вони аж ніяк не хочуть, щоб їхній Будинки культури залишався без директора.

— Тільки кого ж вони до нас присилають? — сердито тичає пальцем т. Томік у бік обласного управління культури. — Скільки директорів тут не перебувало — і всі з якимись чудними претензіями. Останній, наприклад, приїхав і зразу: «А де я житиму?» Та лишенько ж моє! Он, кажу, будемо ми будинки для сільських спеціалістів, тільки тобі там квартира не світить. Бо який же ти спеціаліст? Спеціаліст — то агроном, зоотехнік, механік, садовод, — а ти хто? Спеціаліст по танцюльках! Так на це у нас кожен мастак! Отак я йому сказав, а він образився та й поїхав. Ні, не везе нам з культурою...

ЧУДЕСА СТОЇЦИЗМУ

Люди — взагалі, народ вередливий. То їм жити десь треба, то їм взимку у клубі холодно, то їм влітку дощ за комір ллє... Значно простіше з книгами: де їх не поміти, в яких умовах не тримай — вони ані пари з вуст. От у селі Кам'яній Сторожинецького району — так там з бібліотекарем просто біда: розраховуватись хочє! Не можу я, каже, відразу тягти обов'язки і комсорга, і ланкової, і секретаря товариського суду, і друкарки, й художника, і уповноваженої по перепису садів, худоби, птиці та іншої рухомої й нерухомої маєстності! Своєю прямою роботою, каже, займатися ніколи!

А книжечки собі як стояли на стареньких трухлявеньких полицях, так і досі стоять. І апеляцій нікому не подають — ні в усному, ні в письмовому вигляді.

Тримай ти їх при яскраво вираженій мінусовій температурі, як у селі Іжівцях цього ж району — та хоч би одна тобі чхнула! Посели у тісній занехаяній халупці на курячих ніжках, як у Давиденках, або Нижніх Петрівцях, або в Снячеві — мовчать і не скаржаться! Ніхто до них в гості заходити не наважується, з полиць не бере — вони й стоять собі мовчечки. Стоїчний, одним словом, народ!

А очі до музики, танців і співів (та й до книжок!) трударі буковинські мовчать не хочуть. А хочуть вони, щоб у кожному селі питання культури на порядку деннім стояли поряд з врожаєм і надоями.

В. БОЙКО.

Чернівецька область.

На Зарядку- по порядку!

Спортивний бюлетень Перця

НАШІ ЧЕМПІОНИ

Олександр ШАПАРЕНКО,
чемпіон світу, Олімпійських ігор
та V Спартакіади народів СРСР
з веслування на байдарці.

Нептуну він не сват, не брат, не сум
Та на воді веде себе завзято,
Тому й не дивно, що весляр із Сум
Суперників примусив сумувати.

Віктор СИДОРУК,
чемпіон Європи і V Спартакіади
народів СРСР у стрільбі з лука.

Міцна рука в Сидорука
І око соколине.
То ж недарма про лучника
Повсюди слава лине.

Зінаїда ТУРЧИНА,
чемпіонка Європи і V Спартакіади
народів СРСР з ручного м'яча.

Ті майстерність скрізь відома,
Вона на полі — наче вдома.
До рук попавши Турчиний
Образу м'яч стає ручний.

Дружні шаржі А. АРУТЮНЯНЦА.
Текст Л. ГОРИЛОВСЬКОГО.

Друже Перче!

Ти любиш спорт? Ми — дуже!
А ще дужче, ніж ми, його
полюбляють керівники Криво-
озерського харчокомбінату.
Вони до спортивного життя за-
лучили і своїх підопічних. Тіль-
ки-но у Кривому Озері силами
громадськості було споруджено
стадіон, як вони впритул до
нього розмістили свій свиновід-
годівельний пункт. Ну, звісно,
на тварин це вплинуло якнай-
краще: прибавили у вазі, по-
здоровіли. А в здоровому тілі,
як відомо, — здоровий дух...

Між іншим, давши духу від-
відувачам стадіону, свині по-
сприяли підвищенню їхніх
спортивних показників. Сприн-
тери, наприклад, розвинули
шалену швидкість, аж поки
зовсім не розбіглися. Захоплені
їх доблесним прикладом, із ста-
діону, затиснувши носи, шуго-
нули й інші спортсмени.

Як бачиш, Перче, керівники
харчокомбінату вже добились
неабияких успіхів. Якщо твоє
ласка, побажай їм ще більших
спортивних досягнень.

ГРУПА СПОРТСМЕНІВ,
(9 підписів).

Криве Озеро
Миколаївської області.

МОЖЕ СТАТИ ЧЕМПІОНОМ

Ніколи ще з таким нетерпін-
ням не чекали золотої осені
хлопці й дівчата села Граба-
рівки, що у Південноукраїнському
районі на Вінниччині!

Осінь ця мусить бути для
них урожайною. На голи, на
очки, на секунди. Бо з її на-
станням відкриється спортив-
ний сезон у селі Грабарівці.
Великий спортивний сезон!

Відкриється він, як це й
заведено, на колгоспному ста-
діоні. І не як-небудь, а пер-
шим футбольним матчем се-
зону.

Чому так пізно, питаєте? Ну,
про це потім. А поки що —
про майбутній футбольний
матч.

Якщо він справді відбудеть-
ся, то це буде незвичайний
матч! Таких матчів, даємо вам
цілковиту й надійну гарантію,
ще не бачив жоден футболь-
ний болільник.

Найперше, чим дуже відріз-
ниться він від усіх інших
футбольних поєдинків, це —
відсутність воріт. Іх з успіхом
заміняють дві вантажні автома-
шини, поставлені по обидва
боки зеленого поля. В їхні ку-
зови й забиватимуться м'ячі...
Пробачте, м'ячі теж не буде.
Замість них сільські футболі-
сти ганятимуть по полю головки
капусти, якою, за розпо-
рядженням самого голови кол-
госпу імені Леніна Михайла
Кириловича Струтинського ще
навесні завбачливо було заса-
джено весь стадіон.

Тепер ви розумієте, чому
спортивний сезон у Грабарівці
відкриється з деяким запі-
ненням? Тепер ви поділяєте
наше захоплення винахідливі-
стю Михайла Кириловича Стру-
тинського, який вирішив поєд-
нати приємне з корисним, за-
няття спортом — з активною
участю в збиранні врожаю,
фізкультурою — з сільгоспкуль-
турою? Аж після очищення
сільського стадіону від капус-
ти він знову, аж до самої вес-
ни, перейде у повне розпо-
рядження спортсменів! А навес-
ні Михайло Кирилович знову
розпорядиться засадити його
якою-небудь сільгоспкуль-
турою. Таким чином, і земля не
гулятиме влітку, і все нові
види спорту щоосені виника-
тимуть у Грабарівці. Скажімо,
естафета з морквиною, або
підняття гарбузів, або... Сло-
вом, у Михайла Кириловича
вже вистачить на це спортив-
ної фантазії.

О. ВОРОНЮК,
В. ШУКАЙЛО.

Панас Андрійович Люлька аж упрів, занотовуючи все те, що його
просили дістати рідні і знайомі. Батько замовив гумовий човен, брат—
хокейні ключки, сестра — водні лижі, племінниця — маску для підвод-
ного плавання і ласті «Акванавт», племінниця — тенісний м'яч,
дядько — триколіне бамбукове вудлище і риболовний металевий
садок, тітка — надувний матрац, двоюрідний брат — боксерські
рукавички, друг дитинства — камери для велосипеда. І ще багато
чого замовили.

Повернувшись до Києва і трохи перепочивши, він стрімголов ки-
нувся у найближчий магазин, що торгує товарами спортивного
призначення. Там уважно переглянули список потрібних йому това-
рів і німо розвели руками.

— Невже нічого немає? — стривожено видихнув Панас Андрію-
вич.

— Вранці м'ячі були. Але швидко розібрали.

Люлька метнувся в інший магазин.

— Вам не пощастило, — мовила, пробігши очима довжелезний
список, дівчина-продавець — Учора велосипедні камери були. Вмить
розхапали. Що я порадила б: у дарницький магазин «Олімпієць»
ідете. І якнайшвидше. У ньому сьогодні мали надувні матраци у
продаж викинути.

Панас Андрійович ухопив таксі і рвонув у Дарницю. Однак й
там не пощастило — останній матрац, мало не розірвавши навіпл,
у нього на очах з рук продавця видерли.

— То де ж мені все це дістати?

— До магазину «Старт», що на вулиці Чигоріна, стартуйте. Там,
здається, щось є.

Люлька, зрозуміло, стартував.

— Де ж ви позавчора були? — пожаліли його в «Старті».

— А хто ж мені оце ось запропонує? — тицьнув Панас Андрію-
вич пучкою в список.

— По магазинах частіше бігайте. Неодмінно щось вибігаєте.
Панас Андрійович потер долонею коліно і побіг. Тиждень без
відпочинку гасав. За цей час маску для підводного плавання і
спальний мішок вибігав. Переконавшись врешті-решт у тому, що
вибігати ще 29 записаних речей найближчим місяцем не вдасться,
він кинувся за допомогою до Київської обласної контори «Спорт-
товари».

— Малувато, кажете, дістали? — мовили в конторі. — Можли-
во. Бо за дефіцитними товарами бігали. Узяти хоча б надувні ма-

траци. Київський завод гумових виробів випускає їх стільки, що
попит споживача майже зовсім не задовольняється. Або тенісні
м'ячі взяти. Здалека, із-за меж республіки, завозимо. В дуже об-
меженій кількості. Звідси й дефіцит. Те ж саме можна сказати про
фехтувальні маски, дволопатеві весла, повстяні килими. Ці кили-
ми, до речі, ми рік у рік у рік столичній фабриці спортивних замовля-
ємо. І що ж? Немов батоном по воді! Відмахаються не тільки ру-
ками, а й ногами від нашого замовлення на металеві садки керів-
ники Київського сітково-електродного заводу імені Письменного А
тих садків, що із Свердловська притранспортуємо, дуже мало.
Так само не вистачає столових наборів, які з Москви завозимо. А
щоб виробляти ще конче потрібну туристу, рибалці і мисливцю
рідч на місці, ніхто не дбає, хоч ми це питання й порушували. Звід-
си й дефіцит!

— Мене це не дуже цікавить. Мені потрібні...

— Бігайте і ще раз бігайте! По всіх наших сімнадцяти торго-
вельних точках. Гарантуємо: напевно щось вибігаєте. Тільки будьте
уважними. Не поспішайте купувати човен з маркою Лисичанського
заводу гумово-технічних виробів. На ньому, чого доброго, втопити-
ся можна. Якось ми одержали 37 човнів і до однієї з них забра-
кували! Рясніють подеколи дефектиками і лижі Чорноострівської
фабрики спортивних виробів (Хмельницька), вудлища Північно-
донецького заводу склопластиків, мопеди Львівського мотозаводу.
Словом, бігайте. Ні часу, ні підметок не шкодуючи...

Товариш Люлька знову заходився бігати. Аж поки не добіг до
Українського оптово-роздрібного об'єднання по торгівлі товарами
спортивного призначення.

— Пояснимо, дорогий товаришу, пояснимо, чому в скруту по-
трапили, — сказали в тій інстанції. — На конкретному прикладі.
Два роки тому представники Артемівської меблевої фабрики пока-
зали нам зразки водних лиж. Зразки, отже, є, а лиж немає. І не-
відомо, коли будуть. З таким же ентузіазмом беруться виготовляти
спортивні товари багато й інших підприємств. Так що не впадайте
в розпач — бігайте. По всіх без винятку магазинах. Чим більше
будете бігати, тим швидше.

Панас Андрійович послуховався мудрої поради — бігає. Що
день, то все прудкіше. Уже півтора пуди ваги з себе скинув. Побі-
гає ще кілька місяців і, не виключено, чемпіоном стане!

М. ПАЛЬЧИК.

Мал. Р. САХАЛТУЄВА

peres-ua.

peres-ua.

— Товаришу голова, і коли ви вже виділите людей, щоб оці ями
на футбольному полі позасипали?

«МУЛЬТИК» В ГОСТЯХ У ПЕРЧЕНЯТИ

Мій знайомий хлопчик Юра вибігає на балкон і кричить так, що, мабуть, його чути на другому кінці Києва:
— Мультик! Мультик! По телевізору мультик зараз передаватимуть!!!

Почувши цей крик, всі діти у дворі кидають свої іграшки, де прийдеться, і бігцем біжать до телевізорів. Біжать і теж кричать:

— Мультик! Мультик! По телевізору мультик!

«Мультиком» діти називають мультиплікаційний фільм. Чому «мультик», а не «пультик» чи «дультик»? А тому, що дитяча назва мультфільму походить від латинського слова «мультиплікація», що значить «множення».

— До чого тут множення? — можуть запитати діти. — Це ж веселе; смішне кіно, а не урок математики!

А ось до чого. Всі ви, звичайно, бачили «мультик» «Котигорошко». Пам'ятаєте, як хоробрий хлопчик Котигорошко б'є булавою триголового змія? Замахнувся і вдарив, замахнувся і вдарив! Так от, для того, щоб ви побачили, як Котигорошко раз замахнувся і раз вдарив — один тільки раз! — художникові-мультиплікаторові треба намалювати двадцять чотири малюнки! В кіно вони називаються кадрами. Кожен окремий кадр — це маленька часточка руху, в секунді таких часточок вміщається аж двадцять чотири. Це тільки рухи Котигорошка, але ще ж треба замалювати і рухи страшного змія, він теж не сидить на місці, звивається під ударами Котигорошка! Потім кінооператор спеціальним апаратом, що називається кінокамерою, знімає на кіноплівку кожен кадр — часточку руху окремо.

Коли всі кадри знято, проявлено, закріплено і плівку починають прокручувати в апараті, показувати «мультик», малюнки оживають, рухаються, бігають, співають, танцюють, тікають, доганяють — словом, роблять все, що ви називаєте одним словом — «мультик».

На екрані кінотеатру чи телевізора «мультик» живе десять хвилин. Скільки в кожній хвилині секунд? Правильно, шістдесят. А ми вже з вами знаємо, що на кожну секунду припадає по 24 малюнки-кадри. Скільки в десяти хвилинах секунд? Правильно, шістсот. Помножимо 24 на 600 і матимемо... Правильно, 14 400! Це приблизно стільки малюнків треба намалювати художникам, щоб на екрані ожив тільки один казковий герой. Насправді ж вони малюють значно більше, бо на екрані діє не один «мульти-герой», а кілька.

Крім мальованих «мультиків», є ще «мультики» лялькові. Тут кінооператори вже знімають не малюнки, а ляльок. Художники-декоратори роблять маленькі будиночки, маленькі меблі, маленькі дерева, кущі, різні маленькі речі. Ну просто як справжні, тільки маленькі.

А інші художники і скульптори виготовляють кумедні ляльки. Це не звичайні ляльки. Таких в іграшковому магазині не купиш. В цих ляльок дуже гнучкі спинки, шийки, ручки, ніжки (у звіряток лапки). Це для того, щоб ляльці можна було надати будь-якої пози. Підняли ведмедикові лапку — оператор зняв кінокамерою один кадр, підняли трохи вище — ще один кадр, ще вище — ще кадр. А на екрані ви бачите, як ведмедик проганяє хитру лисицю.

«Мультик» для вас, діти, створюють не тільки художники і оператори. Перш ніж малювати і знімати, треба мати сценарій. Сценарій пише письменник-сценарист. Він докладно описує, хто що з мальованих чи лялькових кіногероїв має робити і говорити. Потім режисер вирішує, як краще знімати, що за чим, що крупнішим планом, що дрібнішим. Композитор пише для «мультика» музику, актори «мультик» озвучують — розмовляють, співають, звукооператор той звук записує на плівку.

Для того, щоб ви побачили «мультик» на екрані свого телевізора чи в кіно, багато людей докладають чимало зусиль та праці. Ніколи не забувайте про це, діти!

Десять років тому в Києві — на студії науково-популярних фільмів — було знято перший у післявоєнні роки «мультик». Називався він «Перчанські пригоди на лоні природи». Знімався в цьому «мультику» тато нашого Перченяти — Перець разом із своїм другом собачкою Грайком. З тих пір київські мультиплікатори випустили понад п'ятдесят мультфільмів, з них сорок виключно для дітей. Ці «мультики» вам добре знайомі. Це і «Журавлик», і «Кіт і Кит», і «Чарівні окуляри», і «Котигорошко», і «Як козаки у футбол грали», і «Про смугасте слонення», і ще багато, багато інших.

Тепер сценарист Сергій Козлов, режисер Алла Грачова, художник Микола Чурилов працюють над новим «мультиком». Незабаром ви побачите його на екранах. Називається «мультик» — «Сірий, страшний, волохатий». Кадри з «мультиків» «Котигорошко» та «Кіт і Кит» ви, мабуть, вже самі впізнали.

Микола БІЛКУН.

ЖМЕНЬКА КОЛЮЧОК

Коли згадаєш про те, що сусіди, квартира яких розташована поверхом нижче, давно не влаштовували тобі скандалів, не стрибай від радощів!

Свинячі ноги на столі гарні лише у вигляді холодцю.

Його домінуючою пристрастю була гра в доміно.

Любов до пози заважала героєві твору стати позитивним.

Борис МИРОНЕНКО.

— Тепер я зрозумів, чому вона призначила мені побачення саме тут.

**КОМБІНАТОРИ-НОВАТОРИ,
АБО СОВІСТЬ НА... ВИПЛАТ**

Ніколи б не повірив, що люди, які не мають майже ніякого відношення до торгівлі, несподівано стають новаторами у цій справі...

Майя Пивівна Ярмо і Борис Єремієвич Оржехівський якось замріяно сказали самі собі: «А справді, чудова це справа — торгівля на виплат. Узв'язавши довідочку, оформивши у кредит товари і поволеньки виплачуєш відповідну суму протягом якогось там часу... А чи не можна таким робом і машину придбати? Ну, пральню, швейну чи навіть для стрижи овець — ясно: можна. А от типу «Запорожця» чи «Москвича», снажимо...»

Виявилось, що гад цим питанням досі ще ніхто серйозно не задумувався.

Отже Майя Пивівна та Борис Єремієвич задумалися.

І придумали — розробили новий метод у торгівлі. З одного боку — це начеб торгівля на виплат, з іншого — ні. Комбінований, значить, метод скомбінували.

Правда, не без допомоги спеціалістів торгівлі: голови правління Гайворонської райспоживспілки А. Я. Дзигунського та директора універмагу Агнеси Іванівни Коваль. Але ці себе за новаторів не видають і на відкриття Ярмо та Оржехівського не претендують. Хоча й скромно підтверджують, що якоюсь мірою сприяли консультаціями...

Творча думка відкривачів пройшла два етапи. На першому обдумувалося: як придбати автомашину, обминувши законну чергу.

Майя Пивівна цей етап пройшла легко.

— Еврика! — вигукнула вона. — Якщо не за посадою, то за дипломом я агроном-економіст. Отже, можу видати себе й за спеціаліста сільського господарства, яким продають автомашини в першу чергу. Треба тільки запласти папірця від Ганни Лук'янівни Звєкової — голови Гайворонського райвиконкому, — де було б сказано: М. П. Ярмо, як спеціалісту села, дозволяється придбати автомашину.

Але за першим бар'єром шлях до керма автомобіля перегородив другий — у обох кандидатів на власників машини дещо не вистачало коштів.

Тут і почався другий, основний етап творчих пошуків.

— Еврика! — знову вигукнув один із співавторів (хто саме — тепер важко встановити). — Гроші візьмемо там, де й автомашини! В універмазі! Власне, один візьме ніби меблі, а інший — ніби мотоцикл.

— Як? — не зрозумів другий співавтор. — Мені потрібна автомашина, а не колеса без кабіни...

— Мені теж потрібні колеса з кабіною. Але обом нам потрібні гроші на ті колеса. Тому-то один із нас оформляє довідку на якийсь товар. Снажимо, мотоцикл «К-650». І одержує з універмагу не мотоцикл (бо його там, як і на базі, немає), а гроші. Докладає ще й свої і сідає не за кермо «К-650», а в кабіну любого нашим серцем «Запорожця». А інший, щоб в очі не так впадало, оформляє довідку на меблі. Різні. І, що обов'язково, — найдоромжчі. І замість меблів також бере гроші з універмагу. І купує «Москвича». А потім потихеньку повертаємо універмагу гроші ніби за взяті на виплат мотоцикл і меблі. Новий махіаторський метод було скомбіновано!

Співавтори почали поздоровляти один одного і розсипатися у взаємних компліментах.

— Ви геній! — вигукнула Майя Пивівна.

— Та що ви?! — скромно заперечив Борис Єремієвич. — Я поки що тільки секретар райвиконкому...

— Але ви — голова!..

— Голова ви. Ви ж голова райплану. З вашою головою, Майє Пивівно, не на цій посаді працювати...

— А з вашою, Борисе Єремієвичу? — загадково запитала Майя Пивівна і побігла оформляти кредит.

Машини було куплено. Сидіння в них виявилися значно м'якшими, ніж робочі крісла. Та не в цьому щастя. І не в машинах. Щастя у творчому пошукуві. Це завдяки йому новатори та їх помічники потрапили в історію. Хоча, відверто кажучи, не у вельми приємну. Але й це не можному вдається.

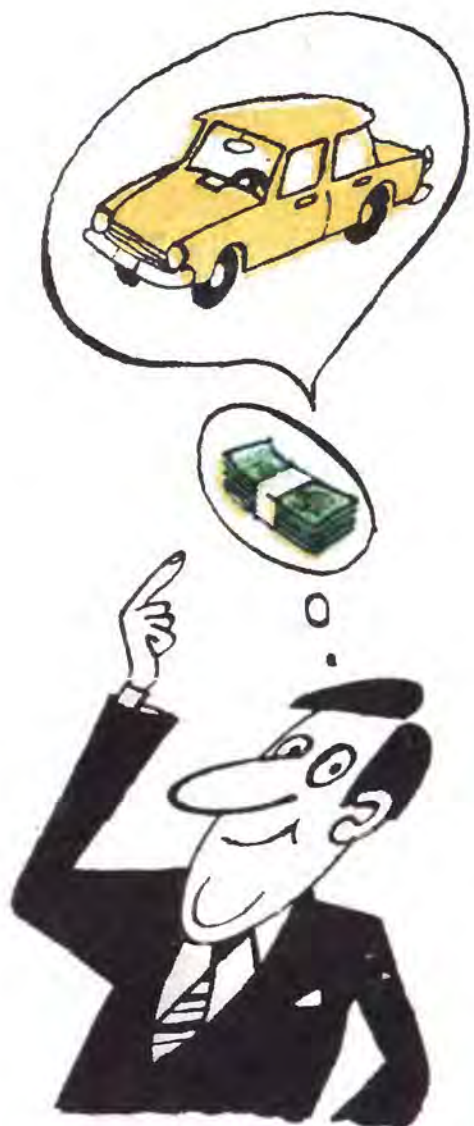
О. ЧОРНОГУЗ,
спец. кор. Перця.

Кіровоградська область.

ПРИМІТКА

Даною публікацією не прагнемо засвідчити перед широкою громадськістю пріоритету М. Ярмо та В. Оржехівського у розробці нового методу в торгівлі — їх авторство уже засвідчено і належно оцінено Кіровоградським облвиконкомом.

Не прагнемо також посприяти його популяризації. Навіть навпаки — матеріал публікуємо з єдиною метою: застеретти потенціальних комбінаторів-новаторів од неблагородних потуг ошчасливити людство подібними відкриттями.

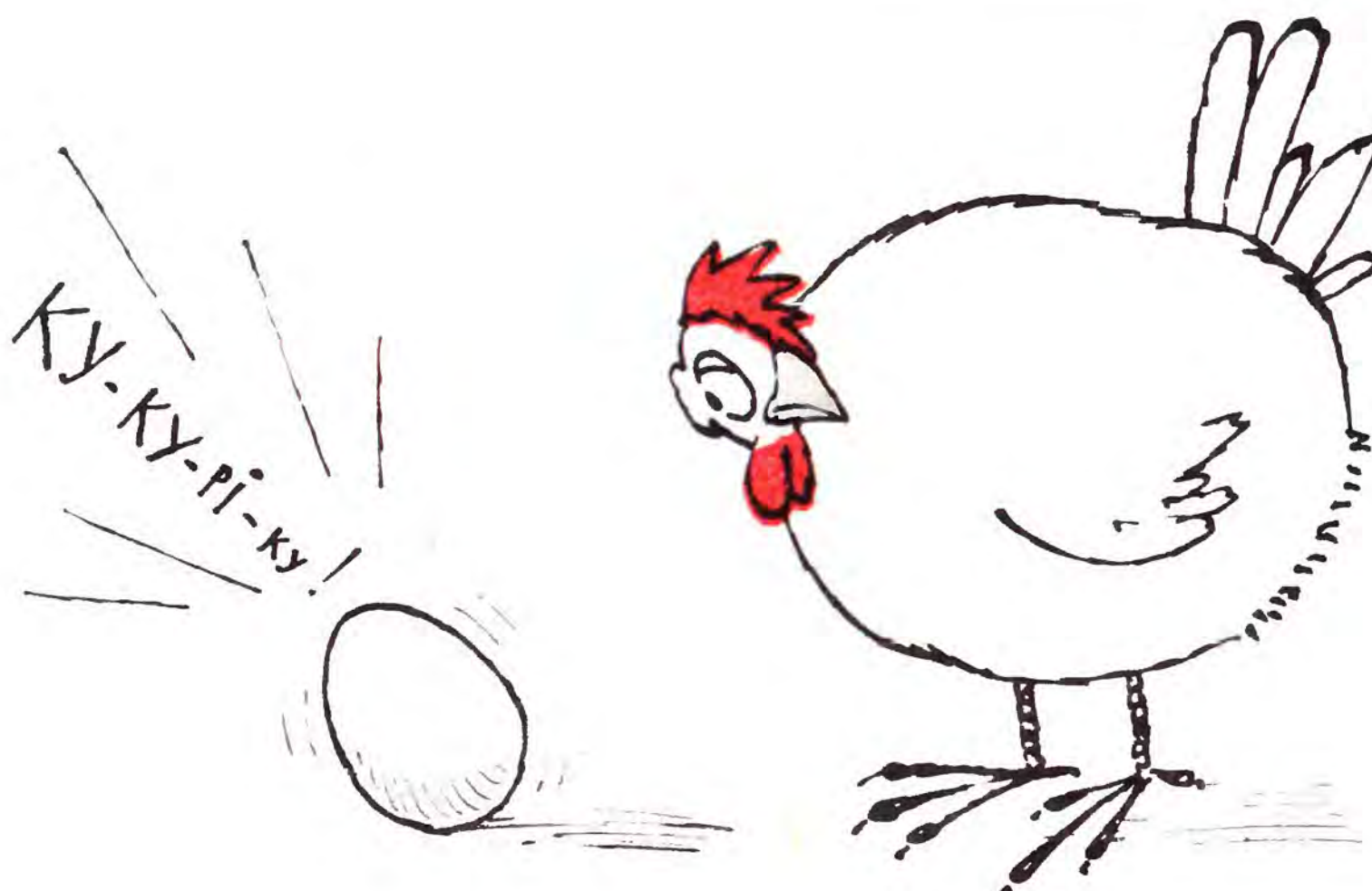

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Фольклористи, які приїздили до Волоцька на Хмельниччині записувати усну народну творчість, звернули увагу на трансформацію популярної приказки «Швець ходить без чобіт». У районі вона звучала так: «Скільки шевця не просиш — рік босим ходиш!»

Фольклористи пішли слідами трансформації і несподівано опинилися у взуттєвій майстерні місцевого побутокмбінату. Бригадир шевців т. Басистюк так організував ремонт і пошиття взуття, що клієнтура місяцями марно оббивала пороги комбінату, аби одержати своє замовлення. Так народилася нова приказка.

Листа про це Перець переслав дирекції комбінату. А звіт директор комбінату т. Тихонюк повідомив, що за таку організацію роботи т. Басистюка з бригадирства знято.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

Без слів.

НЕСПОДІВАНА СЛАВА

Літературний фейлетон на 3 картини

КАРТИНА ПЕРША

Редакційний кабінет. Вгрузнувши ліктями в столи паперу, сидить заввідділом, гортає якусь збірочку, читає і раз по раз хапається за голову. Потім починає реготати. Як і в багатьох п'єсах, дзвонить телефон.

ЗАВВІД. (регочучи). Слухаю вас. Даремно, кажете, сміюся? А хто це? Що-що? Ні, ви помилились номером (кладає трубку). Даремно сміюся! Почитали б ви нашого Мацюцю — і насміялись, і наплакались би (декламує, спинившись на черговій сторінці):

**Я до милої іду,
Тихо граю на дуду,
Зріють яблука в саду!**

Господи! І на таку чорну халтуру витрачено дорогоцінний білий папір! (Потрясає книгою).

Входить рецензент.

РЕЦ. Вітаю! Ой Мацюцю читаєш! Збірку «Неткане». Чудово. А я — з рецензією. Яка думка?

ЗАВВІД. Моя? Бездарність! Халтурал! Безпросвітна! Темна! Стопроцентна!

РЕЦ. Мої слова, мої слова! (Подає рукопис рецензії). Прошу читати і вирішувати.

ЗАВВІД. (пробігає очима). Згоден. Дамо в номер. Час уже серйозно взятися за критику. Читач нас підтримає. Редактор теж. Піду до нього. (Встає з рукописом рецензії).

РЕЦ. Спасибі за оперативність. Бо іноді так довго доводиться чекати. Спускаю вниз, у б'лярд зіграю, розвіюся після Мацюці. (Обоє виходять).

КАРТИНА ДРУГА

Кабінет редактора. Великий стіл, вщерть завалений рукописами і книгами. На книгах дарчі написи. На рукописах — резолюції. Редактор читає, думає, пише, знову думає і викреслює.

Входить заввідділом.

ЗАВВІД. Вибачте, я до вас на хвилинку. Є гостро критична рецензія на збірку Мацюці «Неткане». Пропоную в номер. (Кладає перед редактором).

РЕДАКТОР (перестав писати, пробігає очима). Вірно, згоден. Між іншим, це прозвучить саме тепер, коли ми беремося підносити нашу критику. Тільки ось тут (водить пером, шукає)... ага, ось тут я додав би (швидко пише на полях): «іноді кажуть — автор не використав своїх можливостей і тому зазнав творчої невдачі. Та коли ці невдачі так і сунуть одна за одною, дозволено запитати: а чи ж є справді ті можливості в автора? Чи не протипоказано йому займатися поезією?» (Звівши погляд на заввідділом). Ну як, рецензент не буде заперечувати? Власне, це ж в душі його статті...

Лунає телефонний дзвінок.

РЕДАКТОР (бере трубку, якийсь час уважно слухає). Що, що? У товариша Мацюці лікарі? Становище дуже важке? З-зрозуміло... А хто це говорить?... Жаль, поклали трубку. (До розгубленого заввідділом). Отак, як бачите... В житті всяке трапляється. Ми чоловіка лаємо, вади вишукуємо, а лікарі в цей час хворобу у нього знаходять.

ЗАВВІД. А й справді, я давно вже не бачив Мацюці. Що ж, доведеться рецензію відкласти.

РЕДАКТОР. Відкласти? Стояти осторонь і чекати, що буде далі? Ні! Ми повинні теж включитися в

боротьбу за життя Мацюці. Слово, молодий чоловіче, — велика сила. Ми повинні підтримати хвору людину, дати теплу рецензію, збудити інтерес до життя.

ЗАВВІД. (невпевнено). Кому ж замовити рецензію?

РЕДАКТОР. А навіщо замовляти? У нас уже є. Підправимо цю. Де автор?

ЗАВВІД. У б'лярдній.

РЕДАКТОР. Кличте негайно.

Заввідділом вибігає і за хвилину з'являється з рецензентом.

РЕДАКТОР (офіційно). Мені тільки що подзвонили: Мацюця дуже і дуже хворий. Рецензію даємо, але вона повинна бути пройнята глибокою чуйністю до людини. Нехай кожен критик пам'ятає слова іншого поета: не питаєте, скількох ми убили, краще спитайте, скількох ми врятували. Навіщо прискіпуватися до дрібниць? Вас розсмішило оце: «Я до милої іду, тихо граю на дуду». А що смішного? Чоловікові за п'ятдесят, тут, брат, у барабан епохи не вдарити. А ще як здоров'я підводить... Сідайте, друзі, будемо виправляти разом.

Приголомшені тяжкою звісткою, всі сідають, беруться за пера.

РЕДАКТОР. Початок треба інший, середину — також. Про кінець я вже не кажу. Але перед останнім абзацем бажано бачити таке (задумується). Гм... Ніхто не пригадає, він обирався до місцевому?

ЗАВВІД. Можливо.

РЕДАКТОР. Так от. Бажано бачити таке (диктує): «Він був активним громадським діячем...»

РЕЦ. Чому — «був»?

РЕДАКТОР. Ах, да... Тоді просто — «Активний громадський діяч, він поєднує свою творчість з...» Ну, самі розумієте, з чим. І ще — наголосіть на простоті, безпретензійності його поезії, лагідному ліризмові.

Тиша. Завіса.

КАРТИНА ТРЕТЯ

Кабінет редактора. На столі книги і рукописи, свіжі номери газети.

РЕДАКТОР (читає). «Активний громадський діяч, він поєднує...»

Дзвонить телефон.

Слухаю. Що ви сказали? Мацюця... Мацюцю — до суду? У нього ж лікарі! Ре-ві-зо-ри?? Сам ви йолоп! При чому тут плодощов? Який завмаг? Алло... алло... (кладає трубку. Починає про щось здогадуватися). Бісів телефон... Тоді не туди потрапили... Мацюця має однофамільця... Скрізь є свої Мацюці!

А в цей час широко розкриваються двері, влітає веселий, здоровий, збуджений, загорілий на південних вітрах, енергійний поет Мацюця. Розкинув руки для дружніх обіймів.

МАЦЮЦЯ. Спасибі вам, дорогий редакторе! Я ждав цього дня, я знав, що мої вірші колись та оцінять. Повертався з Криму, і два дні серце моє щось таке відчувало, щось таке... Купив на вокзалі газету, розгорнув — і... Спасибі вам, редакторе, і рецензентові спасибі, ніколи не сподівався від нього...

РЕДАКТОР щось хоче сказати, але раптом хапається за серце. Бліді уста ледь чутно шепочуть: «Лікарят!»

МАЦЮЦЯ, прихопивши кілька газет, зникає.

Завіса.

П. ГАЄНКО.

Без слів.

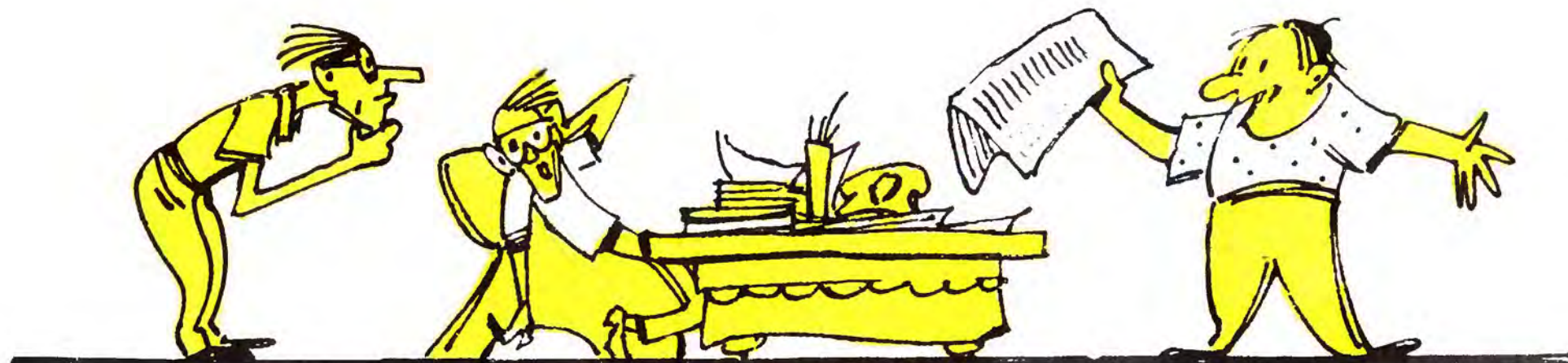
ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Над селом Бучки Новгород-Сіверського району Чернігівської області пронісся ураган. Ураган де-що незвичайний, бо завдав шкоди не всім підрад, а тільки родичам та близьким голови й секретаря сільради.

Стихія, бачите, виявилася перебірливою, і голова сільради Микола Кузьмич Биков узяв це до уваги: шифер і грошову допомогу він розподілив з розбором — для всіх родичів та близьких.

Про це розповідалося у фейлетоні «Як голова добро ділив» («Перець» № 11).

Як повідомили з Новгород-Сіверського райкому КП України, це питання розглядалося на засіданні райвиконкому. За зловживання службовим становищем при розподілі шиферу і грошової допомоги т. Бикову оголошено сувору догану. Він уже й не голова сільради.

ТАКОВНІСТЬ

Біля кіоску гамір, шум:
— Не будем далі з цим
мириться!
Вже десятох, немов на глум,
Обрахувала продавщиця.

Її вже хтось застеріга.
Хтось їй погрожує, хтось плаче.
Вона ж... тактовність зберіга,
Не даючи нікому здачі.

Андрій ПАШКО.

м. Полтава.

ВАГОМІ АРГУМЕНТИ

Обнявши кралю під ворітьми,
Вмовляв її і так, і сяк:
— Клянуся жінкою і дітьми,
Що я — законний холостяк!

Іван НЕМИРОВИЧ.

БРЕХНЯ

— Я чула, — каже Власу Ліда, —
Ваш брат — великий непосида.
— Брехня! — говорить Влас кумі. —
Він п'ятий рік сидить в тюрмі.

Микола ОСИПЕНКО.

Сатиричні

КМІТЛИВА БУФЕТНИЦЯ

Налива Палажка
Шість по «сто» із пляшки,
Та ще й має звичку
Добавлять водичку...

Забула Палажка,
Куди тягне пляшка.

М. СЕРЕДА.

с. Воловець
Закарпатської області.

ПОДОРОЖЧАЛА СВИНИНА

Іван Данилу говорив:
— Сусідка в мене... Лихо з нею!
Десятку штрафу заплатив
За те, що обізвав свинею.
А перший раз віддав лиш п'ять —
Якась, напевно, плутанина...
Данило ж: — Ге, так це ж, видать,
Вже подорожчала свинина.

Анатолій ЖИТНИК.

МЕТАМОРФОЗА

Був Гриць — як лев, та після
шлюбу
Потрапив хлопець у рахубу;
Лякливий заєць вийшов з Гриця:
Дружина в Гриця — як тигриця.

МОДНА ГИЧКА

Каже Ріпа на городі:
— Мінілістя вже не в моді,
Хоч сама я невеличка,
Та яка у мене гичка!

Володимир ЛЕВИЦЬКИЙ.

м. Скопин
Рязанської області.

ФІЛАНТРОПІЯ

Йшов оце я позавчора
Повз сусідову комору,
Чую крик:
— Допоможіть!!!
Я туди,
А там Микита
Жінку б'є несамовито.
Став я жінку боронить.
Стусонув Микиту в спину,
Згріб в кулак його чупринку
І держу.
Бо жінку жаль.
Жінка поміч оцінила...
В зуби хрясь мене шошили.
— Не твоє свиняче діло!!!

* * *

От тобі й уся мораль...

Валентин КИРИЛЕНКО.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Чоловік купив на 1000 крб.
гнилих навунів. Навіщо? На переробку чи на засолку? Ні на те і ні на се. Просто перевів чоловік гроші! А міг і не переводити. Можна було піти на перевальний пункт і набрати на тану суму свіжої продукції херсонських баштанів. Але чоловік той — директор Бериславської заготконтори М. І. Тиховський — цього не зробив, бо, як написали у листі до Перця, допустив, щоб торін на його перевалках зіпсувалося 54 тонни ще й 400 кг навунів.

Як повідомив голова районного комітету народного контролю т. Ніколенко, у травні цього року Бериславський народний суд засудив за це М. І. Тиховського до одного року позбавлення волі умовно і до стягнення з нього 1000 крб. на відшкодування збитків.

— Вперше бачу «авіазайця»!

Мал. И. КОГАН

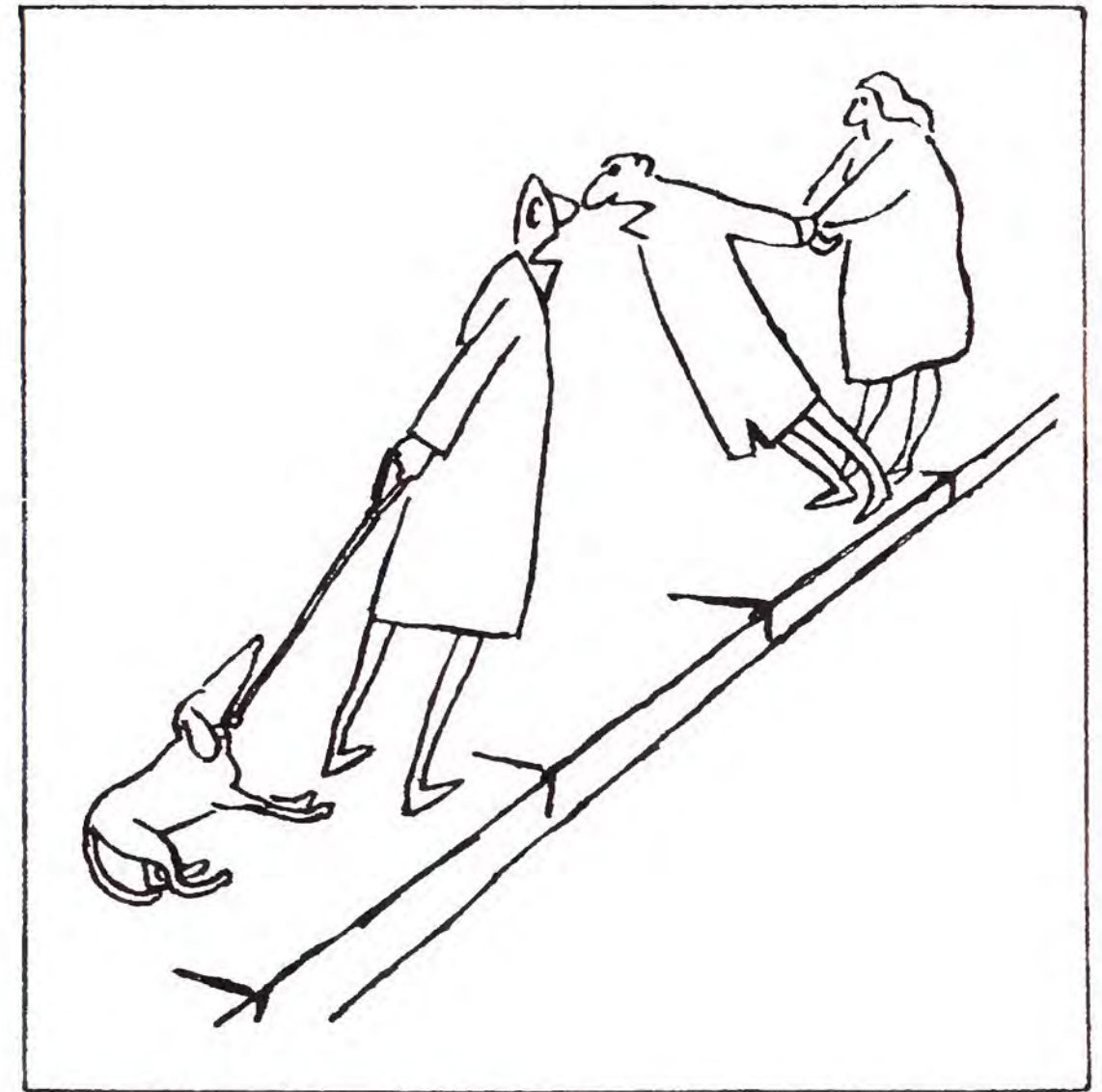
ІНОЗЕМНИЙ ГУМОР

Без слів.

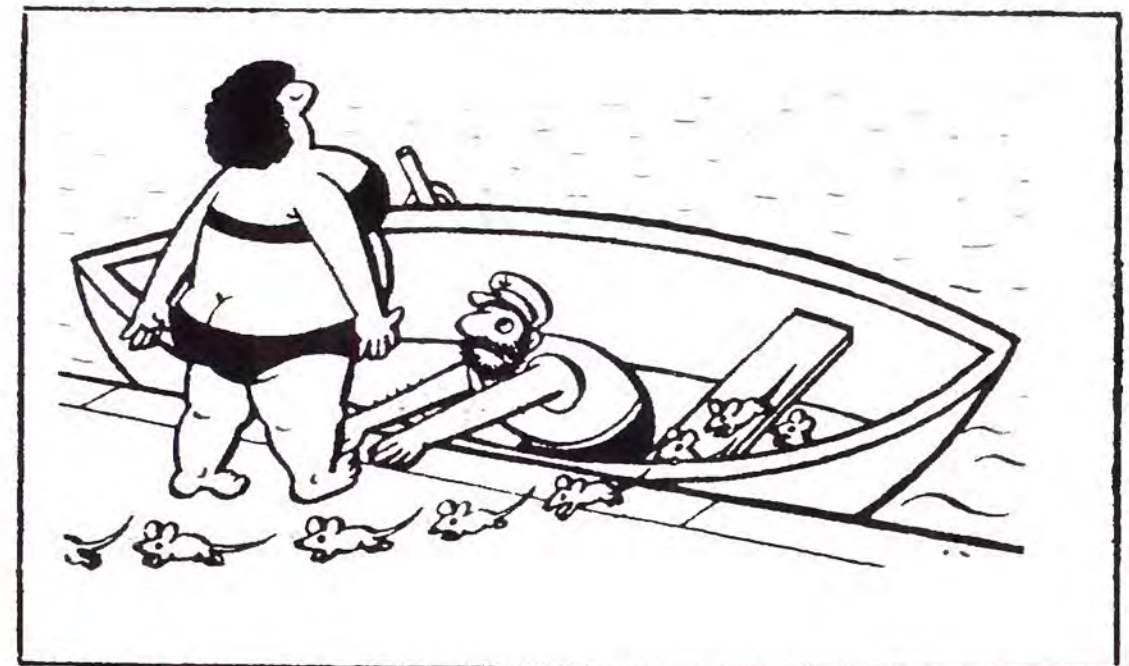
— Мамо, а наш пес проковт-
нув магніт!..

Без слів.

Без слів.

Без слів.

Страшне перо НЕ В ПУСАКА...

«Слухали: розбір справи т. Кли-
менко, як невідомо загублену
особу.

Постановили: а) Просити ЗК
ЛКСМУ виписати нову карточку
на т. Клименко М. В., як невідомо
нуди загублену особу.

б) Т. Клименко М. В. заставити
все-таки в найближчий час знайти
себе і об'явити догану».

(Із протоколу засідання ком-
сомольського бюро).

«Коли я розвелась зі своїм чо-
ловіком, мене хотіли взяти омоло
десяти хороших мужчин. А звід-
кіля оцей взявся — не знаю.
Хто мене тільки за нього за-
муж натолкнув?..»

(Із заяви в нарсуд).

«Мене рахують дурачком, але
я жінку ніколи не бив, тільки
деколи виганяв з неї мораль».

(З пояснювальної).

З ОБ'ЯВ

«Тут здають скляний посуд.
Дітей до 16 років не приймають».

«Продається квартира на дві
кімнати. Дійна корова з балко-
ном».

Надіслав М. ХРЕБЧУК.

м. Харків.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Продавщиця Сидоренко дуже
спритно перетворила крамницю
с. Дубрівки Хмельницького ра-
йону Вінницької області на ши-
нок і сама стала справжньою
шинкаркою. Вона розгорнула
жваву торгівлю горілкою та ви-
ном на розлив. А щоб веселіше
очочим пилося, то Сидоренко,
було, як наливає, то ще й спі-
ває: «А шинкарка треться-
мється, обернеться, засміє-
ться...»

І сміялася, бо з горілочки на-
живалася.

Про це надійшов лист Перце-
ві.

Голова Хмельницького район-
ного комітету народного кон-
тролю т. Брижан повідомив,
що факти підтвердилися. За
грубе порушення правил тор-
гівлі Сидоренко з роботи знято.

— Чого це ти всіх дітей з двору купаєш!
— А як же інакше впізнати, котрий з них наш!

Мал. В. ГОРБАЧОВА

Що б ти сказав, коли б хтось прокопав екскаватором канаву через твоє подвір'я? Нічого? І хлібороби колгоспу «40-річчя Жовтня» теж нічого б не сказали, коли б не ось що. Для того, щоб слускати весняні води із земель нашого сусіди, колгоспу ім. Ждано-ва, у 1970 р. саме й було прокопано таку канаву через наші угіддя. Але ж перекопана була й дорога Дуболугівка—Кладьнівка. І хто перекопав? Ніжинська пересувна механізована колона. Та сама, що відступила від проекту будівництва, а в результаті навесні цього року вода із осушених земель розмила переїзд через отой канал.

Ми звернулися до керівництва колони. Мовляв, побудуйте міст, якщо хочете їсти пухкі палиниці, — комбайни мають переправлятися через переїзд. А звідти відповіли, що вони зовсім не проти палиниць, але гроші — на бочку.

Словом, за наше жито нас же хочуть і побити!

Ф. Л. РИДЗЕЛЬ, голова колгоспу «40-річчя Жовтня».

Чернігівська область.

Друже Перче!

Знаєш, що курчаті сниться? Тільки не послішай з відповіддю, бо можеш помилитися. Іншим курчатом, може, й справді сниться просо, а от нашим — мило, ряжка, віничок... Бо наших курчат голова колгоспу поселив у сільській лазні.

Ми, звичайно, розуміємо, що й для курки чистота — це запорука здоров'я. Однак, як відомо, й людям чистота не протипоказана.

Якщо наш голова колгоспу про це забув, то ми дуже і дуже жалкуємо. Бо в разі санітарного огляду в колгоспі його ж першого курки засміють...

КОЛГОСПНИКИ
(10 підписів).

Колгосп «Жовтень»
Малинського району
Житомирської області.

Багатьом ти перемиваш нісочки, от тільки нас чомусь обслужити не хочеш. А жаль! Якщо доготи всім не можеш, то хоча б т. Нозі — голові колгоспу ім. К. Маркса зробив би таку ласну. А то йому доводиться їздити аж у сусіднє село і просити, щоб дозволили помитися в лазні.

Чому, дивуєшся, він у своєму селі не купасться? А тому, що — дбайливий господар. Береже колгоспне добро! Придбав ще три роки тому цеглу для лазні, душеві установки і все це тримає під замком.

Похвалив би ти його, Перче, за таку ошадливість, а заодно погладив своїм віничком по спині. Вона, їй-богу, у нього аж свербить — так вінка просить!

МЕХАНІЗАТОРИ.

Ічнянський район
Чернігівської області.

Не хотілося б морочити тобі голову, та ось доводиться. Торік ми вже тобі писали про те, що зволікається електрифікація нашого села Красного. І тоді ж, торік, 20 жовтня, винонком Козятинської райради тобі і нам відповіли:

«Козятинський район електрифікований на 99 процентів. Повна електрифікація буде здійснена не пізніше I кварталу 1971 року. Отже, до цього строку буде електрифіковане й село Красне».

Не знаємо, як там у Козятині, а у нас, у Красному, вже закінчився не лише перший, але й другий квартал 1971 року. А електрифікація села Красного, про яку писав винонком райради, ще й не почалася. Може, хоч тобі, Перче, працівники райвинонкому пояснять — чому? Бо нам уже незручно відривати їх знову од діла своїми турботами. Ми, жителі с. Красного, і так уже їм красненько вдячні за торішню бадьору відповідь.

В. ДАДІЖ.

с. Красне
Козятинського району
Вінницької області.

перчанський ТЕЛЕВІЗОР

Телевізійний цвиг Перче очікує передачу з Данилової Балки Ульяновського району Кировоградської області. Перед вами, товариші... Пробачте, але сказати, що саме перед вами, ми не ризикуємо. Написано: «Ларьок», але місцеві жителі чомусь запевняють, що це — кругле ніщо. А й справді, чи можна іменувати ларном приміщення, де ніхто нічого не купує, бо ніхто нічого не продає?

Колись продавали. І — нупували. І навіть вихаждали Ульяновську райспоживспілку, що, дбаючи про обслуговування працівників Данилово-Балківського відділення «Сільгосптехніки», відкрила цей ларном безпосередньо біля місця їхньої роботи. Та от рні тому янесь дуже зловредна муха вкнсила т. Ворончука, голову правління Ульяновської райспоживспілки, і він ларном закрия.

Доводиться тепер працівникам «Сільгосптехніки» бігати (в основному під час роботи) за хлібом та іншими продуктами аж за два кілометри.

З технічних причин ми т. Ворончука — ініціатора цієї біганини — показати сьогодні не можемо. Мухи, що його вкнсила, — теж. Єдине, що піддається огляду, — це приміщення колишнього ларна, перетворене на ніщо. Милуйтесь ним, поки на ньому ще остаточно не вицвіла вицвіса.

На цьому, шановні телеглядачі, ми закінчуємо сьогоднішню передачу.

До побачення! До наступного телебачення!

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

☆ У четвертому номері журналу, в замітці «Щасливчик», повідомлялося про те, що в Києві у підземному переході на Хрещатику газетні автомати несправні.

Заступник міністра зв'язку УРСР т. Ігошина повідомила редакцію, що нині усі автомати відремонтовано і вони своєчасно заповнюються газетами та листівками.

Міністерство зв'язку УРСР дало також розпорядження обласним виробничо-технічним управлінням зв'язку перевірити технічний стан автоматів по продажу знаків поштової оплати в усій республіці.

☆ «Трагічна загибель» — під таким заголовком була вміщена замітка у «Перці» № 5. У замітці йшлося про те, що керівники Шепетівського будівельно-монтажного управління облспоживспілки ніяк не спроможуться закінчити будівництво універмагу в селі Білгородці Ізяславського району, розпочате ще у 1967 році.

Як повідомив редакцію заступник голови правління Хмельницької облспоживспілки т. Сарновський, виступ журналу обговорено на нараді Шепетівського будівельно-монтажного управління. Критику визнано справедливою. В даний час будівництво завершується.

☆ У фейлетоні «Не святі горшки ліплять» («Перець» № 5) писалося про те, що нині рідко буває у продажу гончарний посуд. Заступник міністра місцевої промисловості УРСР т. Барильченко повідомив редакцію, що фейлетон обговорено у міністерстві. Враховуючи, що попит населення на гончарний посуд ще не задовольняється, Міністерство планує здійснити реконструкцію та будівництво нових цехів по виробництву гончарного посуду з тим, щоб значно збільшити їх потужність.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Без слів.

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Редакційна колегія: **М. БІЛКУН, С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, О. МИХАЛЕВИЧ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК, І. СОЧИВЕЦЬ** (відповідальний секретар), **В. ЧЕПІГА.**

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНЬСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: **Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.** Тел. 41-82-12, 41-83-46, 41-83-79. Для телеграм: Київ Перець. Ціна 24 коп. на місяць.

Журнал «Перець» № 18 (868)
(на українському мові).

Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 17. VIII. 1971 р. Підписано до друку 31. VIII. 1971 р. БФ 26812. Папір 70×108¹/₈. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн. друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

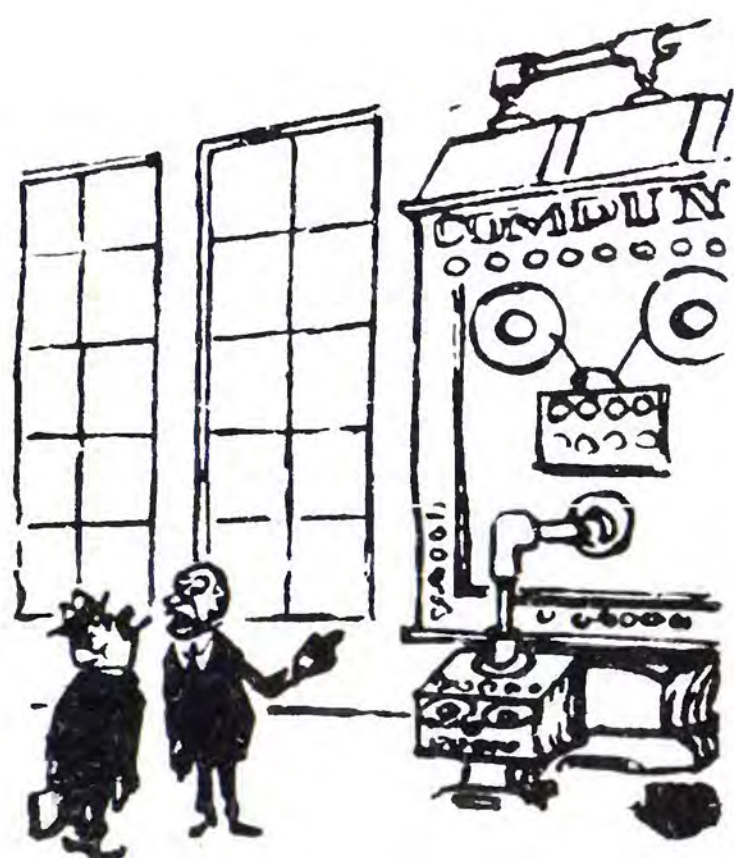
Орден Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94. Зам. 04618. Тираж 2.615.460 прим.

Відсканував і опрацював Олег ЛЕСЬКІВ для спільноти:

<http://perec-ua.livejournal.com>

Мал. М. АБРАМОВА

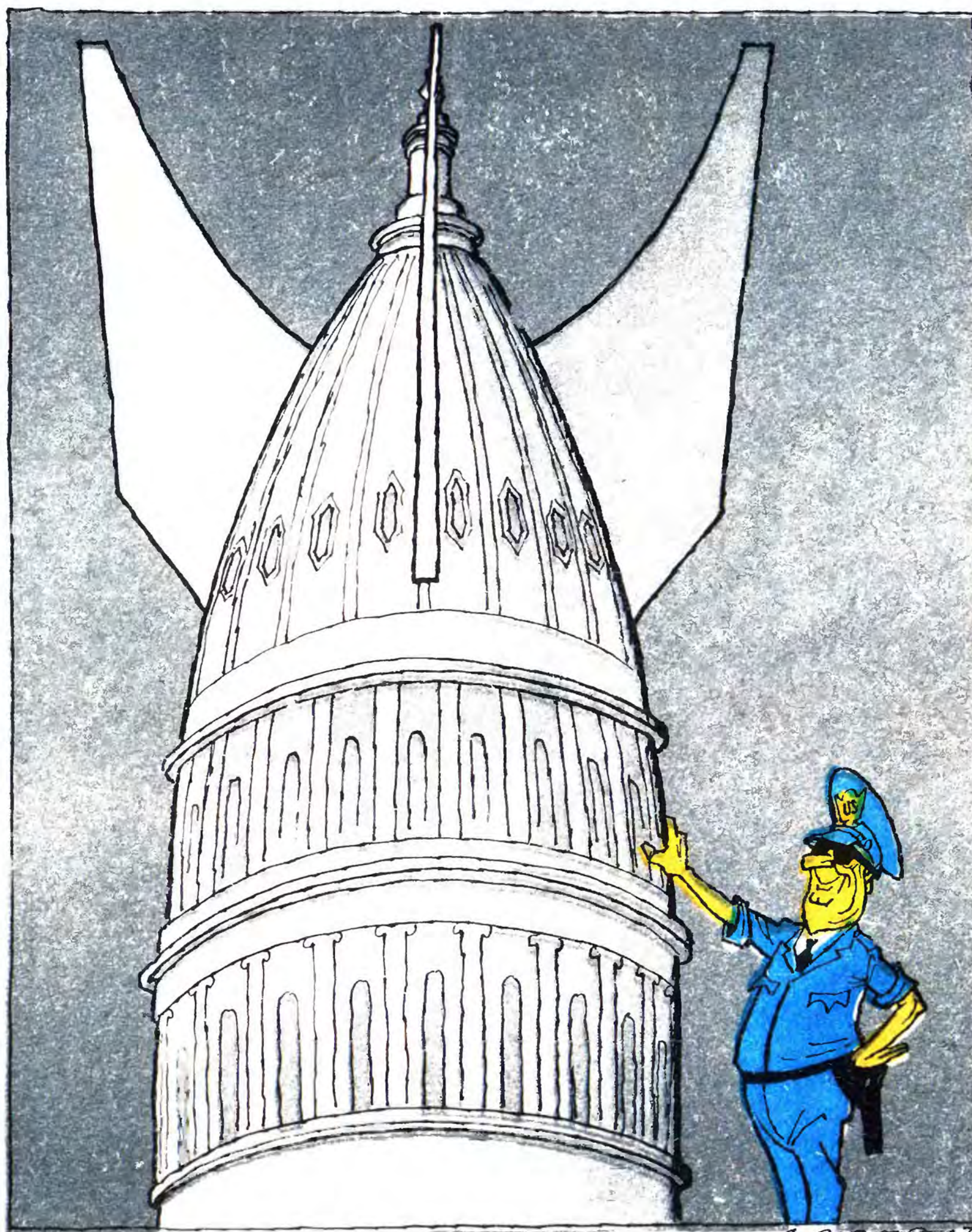
— На цьому маленькому комп'ютері компанія нараховує зарплату робітникам, а на великому робить вирахування із зарплати.

«Ю. Е. ньюс», Нью-Йорк.

— Сьогодні рівень вищий, ніж учора...

«Крістен сайенс монитор», Бостон.

Пентагонівський проект реконструкції Капітолію.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

— Куди претесь! Дайте я ще кілька разів зачерпну!